Dosarul nr. 5r-58/2023
nr. elec. 4-23066233-38-5r-10052023

H O T Ă R Ă R E
În numele Legii

13 iunie 2023 mun. Orhei
Instanța de judecată a Judecătoriei Orhei (sediul Central)
Având în componență:
Președintele ședinței, judecătorul Ecaterina Buzu
Grefier Rodica Popov
Agentul constatator Gheorghe Corciu
În lipsa:
Petiționarului Buzu Alexandru

examinând în ședință de judecată publică, contestația depusă de Buzu Alexandru, născut la *****, cetățean al Republicii Moldova, domiciliat ***** împotriva procesului - verbal cu privire la contravenție întocmit în privința sa la 15 martie 2023, în temeiul art. 238 alin. (2) din Codul contravențional la RM și deciziei de sancționare din aceiași dată, prin care a fost sancționat cu amendă în mărime de 18 unități convenționale și 4 puncte de penalizare,

C O N S T A T Ă:

La 15 martie 2023, de către agentul constatator, al IP Orhei a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința lui, Buzu Alexandru, în temeiul art. 238 alin. (2) din Codul contravențional al RM, pentru faptul că, Buzu Alexandru, la 15 martie 2023 în jurul orei 19^{00}, conducând mijlocul de transport de model Ford Tranzit cu numerele de înmatriculare *****, a ignorat prevederile indicatorului rutier „staționare interzisă” 3.31, pct. 26 din Regulamentul Circulației Rutiere.

Nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție și cu sancțiunea aplicată Buzu Alexandru, a depus contestație la 20 martie 2023.

În motivarea contestației invocă că nu este de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție, deoarece dânsul conducând mașina a auzit careva neregularități sau că motorina era spre sfârșite și a oprit după intersecție pe dreapta și a aprins semnalul de avarie. A lăsat mașina să se răcească, iar soția sa se afla în mașină. În acest timp mașina poliției s-a apropiat i-au cerut actele la control, fără a se legitima și au întocmit procesul – verbal cu privire la contravenție fără a fi audiat pe marginea învinuirii aduse.

Solicită, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare din 15 martie 2023 cu încetarea procesului contravențional.

În cadrul ședinței de judecată petiționarul a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Agentul constatator a susținut procesul-verbal cu privire la contravenție și a solicitat respingerea contestației ca fiind neîntemeiată.

Totodată conform art. 455 alin. (3) neprezentarea în ședință a făptuitorului sau a victimei, legal citate, fără motive întemeiate nu împiedică judecarea cauzei contravenționale.

Astfel, fiind pusă în discuție posibilitatea examinării cauzei nominalizate în lipsa persoanei în a cărei privință a fost pornit întocmit proces contravențional, ținând cont de faptul că au fost întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării art. 455 din Codul contravențional al RM, instanța a decis examinarea cauzei în lipsa persoanei în a cărei privință a fost pornit întocmit proces contravențional.

Audiind agentul constatator și studiind materialele prezentate, instanța de judecată consideră că contestația depusă de către, Buzu Alexandru asupra procesului-verbal cu privire la contravenție din 15 martie 2023, în baza art. 238 alin. (2) din Codul contravențional al RM, urmează a fi admisă, cu încetarea procesului - verbal cu privire a contravenție din 15 martie 2023, în privința lui Buzu Alexandru, în temeiul art. 238 alin. (2) din Codul contravențional al RM, din următoarele considerente.

Astfel, la 15 martie 2023 de către agentul constatator al Inspectoratului de Poliție Orhei a fost întocmit procesul - verbal cu privire la contravenție în privința contravenientului, Buzu Alexandru, în temeiul art.238 alin. (2) din Codul contravențional al RM, pentru faptul că 15 martie 2023 în jurul orei 19^{00}, conducând mijlocul de transport de model Ford Tranzit cu numerele de înmatriculare *****, a ignorat prevederile indicatorului rutier „staționare interzisă” 3.31, pct. 26 din Regulamentul Circulației Rutiere.

Petiționarului i se impută comiterea contravenției prevăzute de art. 238 alin. (2) din Codul contravențional al RM, care prevede răspunderea pentru staționarea sau parcarea în locuri interzise.

Contestația asupra procesului-verbal a fost depusă de către petiționar cu respectarea termenului prevăzut de art. 448 alin. (1) din Codul contravențional al RM.

Pornind de la întocmirea procesului - verbal cu privire la contravenție instanța constată că acesta a fost întocmit cu încălcări.

Cum reiese din materialele cauzei contravenționale, Buzu Alexandru, nu a fost audiat pe marginea învinuirii aduse.

Nefiind audiat Buzu Alexandru, de către agentul constatator dânsul nu a beneficiat de drepturile prevăzute de art. 384 din Codul contravențional al RM, și anume dreptul la apărare; să cunoască fapta imputată; să fie asigurat, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional; să anunțe, în cazul reținerii, în termen de o oră din momentul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii; să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția; să fie audiat în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiat; să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor; să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal; să prezinte probe; să formuleze cereri; să conteste decizia asupra cauzei; să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută; să ceară recuzarea reprezentantului autorității competentă să aplice sancțiunea contravențională, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului; să solicite audierea martorilor; să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constatator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal; să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate; să se împace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod; să fie

informat de agentul constatator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri; să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească; să retragă orice plângere depusă personal sau de apărător în interesele sale; să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Mai mult la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție agentul constatator rubrica „locul săvârșirii" a indicat str. Vasile Lupu, mun. Orhei, prin urmare agentul constatator nu a indicat locul public exact unde a avut loc fapta contravențională ci prin generalizarea lui ca fiind str. Vasile Lupu, mun. Orhei.

În acest context instanța de judecată constată că zona de acțiune a indicatorului dat nu este pe toată strada V. Lupu mun. Orhei, ci din potrivă pe unele porțiuni ale acestei străzi este permisă parcarea automobilelor, deci agentul constatator nu a indicat care este adresa concretă pentru a constatat cu exactitate că pe locul parcat de petiționar indicatorul 3.31 are rază de acțiune.

Mai mult, în procesul-verbal cu privire la contravenție Buzu Alexandru a indicat la rubrica obiecțiile și probele persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional faptul că agentul constatator din start nu s-a legitimat și a refuzat să prezinte foaia de parcurs.

Instanța de judecată constată că agentul constatator, nu a anexat nici o probă în susținerea învinuirii aduse, aceasta fiind probată doar prin procesul-verbal cu privire la contravenție.

Instanța reține că agentul constatator nu a examinat cazul sub toate aspectele, nu a acumulat nici o probă pertinentă și concludentă care ar demonstra vinovăția petiționarului de comiterea faptei imputate și doar procesul-verbal cu privire la contravenție nu poate servi drept probă în susținerea învinuirii, cu atât mai mult că acesta conține încălcări și abateri de la prevederile art. 443 din Codul contravențional al RM.

În acest sens, instanța de judecată stabilește că agentul constatator nu a prezentat careva probe care ar dovedi vinovăția lui Buzu Alexandru, în comiterea contravenției imputate. Vinovăția petiționarului fiind expusă doar în procesul-verbal cu privire la contravenție, la care nu este anexată nici o probă.

Conform art. 6 § 2 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care a fost ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova din 24 iulie 1997, în vigoare pentru Republica Moldova din 12 septembrie 1997, orice persoană care este acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

Art. 6 § 1 al Convenției Europene prevede că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Prezumția de nevinovăție este consfințită și în Constituția RM în art. 21 care prevede că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Art. 375 din Codul contravențional al RM (1) prevede că persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.

(2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

(3) Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

Conform art. 7 din Codul contravențional al RM persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Astfel, pornind de la vinovăția adusă lui Buzu Alexandru în temeiul art. 238 alin. (2) din Codul contravențional al RM, instanța de judecată constată deloc neprobată învinuirea adusă petiționarului.

Prin prisma încălcărilor admise de către agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție în privința petiționarului, care au fost elucidate mai sus de instanța de judecată atestă că petiționarul a fost pus în situația de a răspunde unei imputări foarte vagi, ce a făcut imposibil ca acesta să se apere efectiv.

Prin urmare, agentul constatator a examinat cauza superficial, a dat o apreciere greșită materialului probator și a luat o decizie eronată pe caz care este contradictorie cu întregul bagaj de probe.

Totodată, conform art. 440 alin. (1) din Codul contravențional al RM, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Astfel, prin prisma prevederilor legale enunțate mai sus, colectarea și administrarea probelor ține de competența agentului constatator și nicidecum de competența instanței de judecată, iar instanța de judecată judecă cauza contravențională în baza probelor prezentate de către participanții la proces.

Relevantă, este în acest caz și practica CEDO care stipulează în hotărârile sale că autoritățile trebuie să efectueze toate măsurile rezonabile și disponibile pentru a obține dovezi cu privire la evenimente, inclusiv, inter alia, declarațiile martorilor oculari și constatări medico-legale (cauza Tanrıkulu v. Turcia [MC], nr. 23763/94, § 238 alin. (2), CEDO 1999-IV, și Gul și v. Turcia, nr. 22676/93, § 89, 14 decembrie 2000).

În acest context, urmează a fi invocate prevederile art. 425 alin. (1) din Codul contravențional al RM, care prevede că probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

Prin urmare, instanța în acest context, constată că agentul constatator nu a întreprins toate măsurile și nu a acumulat toate probele necesare care ar dovedi vinovăția lui Buzu Alexandru de comiterea contravenției prevăzute de art. 238 alin. (2) din Codul contravențional al RM.

Or, art. 385 alin. (1) din Codul contravențional al RM stipulează că agentul constatator este reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul prevăzut de prezentul cod.

Art. 442 alin. (1) din Codul contravențional al RM stipulează că procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Mai mult, conform art. 10 din Codul contravențional al RM constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus deci infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională.

În acest context, instanța reține că procesul-verbal cu privire la contravenție este un act administrativ care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționarea contravențională a persoanei trebuie să fie susținută de probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție.

Conform art. 374 din Codul contravențional al RM, prevede că procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției.

Instanța de judecată constată că agentul constatator în virtutea împuternicirilor acordate de lege și care au fost enunțate mai sus, a examinat cazul superficial, nu a acumulat probele necesare și concludente cazului care ar demonstra incontestabil vinovăția lui Buzu Alexandru, de comiterea contravenției imputate, or însăși constatarea contravenției, având în lipsa bagajului de probe pertinente și concludente, nu echivalează cu demonstrarea incontestabilă a vinovăției persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional de contravenția imputată.

Potrivit alin. (2) art. 381 din Codul contravențional al RM, orice persoană are dreptul la examinarea și la soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de conformitate cu prezentul cod, iar în conformitate cu alin.(4), autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

Din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenționale se pot încadra în sfera cauzelor penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specificate materiei penale, printre care și prezumpția de nevinovăție, prevăzute de art.6 (2) din Convenție.

Reieșind din natura penală a contravenției, stabilită prin cauza Ziliberberg vs Moldova (01 mai 2005), în vederea asigurării unui proces echitabil conform exigențelor instituite de art.6 par.2 CEDO, agentul constatator prin prisma art. 440 alin. (1) din Codul contravențional al RM și prin prisma cauzei Anușca vs Moldova (18 iulie 2010), urma să exercite o investigație completă, nepărtinitoare și obiectivă în vederea acumulării materialului probator suficient și concludent pentru stabilirea circumstanțelor importante ale cauzei, determinarea existenței faptei contravenționale, încadrarea juridică a faptei contravenționale și administrarea probelor invocate în apărarea sa de către ultimul.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: ...în

cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (Ruiz Torija v. Spania, 9 decembrie 1994, § 29; Papon v. Franța (nr. 2), dec., 15 noiembrie 2001; Boldea v. România, 15 februarie 2007, § 30).

În această ordine de idei, în baza art.458 alin. 1) lit. a) din Codul contravențional al RM, și luând în considerație că, procesului contravențional i se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală al RM, cu privire la mijloacele de probă și la procedeele probatorii, instanța, atestă că agentul constatator, contrar prevederilor art.381, 440, 443, din Codul contravențional al RM, nu a asigurat o bună desfășurare a activității de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, încălcând atât principiile legalității, egalității, contradictorialității cât și aprecierii din punct de vedere al pertinenței, concludenții și veridicității fiecărei probe.

Conform art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravențional al RM, procesul contravențional pornit încetează, dacă nu există fapta contravențională.

Raportând circumstanțele speței, instanța de judecată ajunge la concluzia că, în conformitate cu art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravențional al RM, procesul contravențional în privința lui Buzu Alexandru, învinuit în comiterea contravenției prevăzute de art. 238 alin. (2) din Codul contravențional al RM, urmează a fi încetat, deoarece nu sunt prezentate careva probe care ar confirma existența faptei contravenționale, adică din motivul lipsei faptului contravenției.

Pe fon de concluzie, instanța de judecată a constatat că conform art. 400 alin. (1) din Codul contravențional al RM cât și conform Ordinului nr. 195 din 17 aprilie 2020 cu privire la stabilirea competențelor în domeniul constatării/examinării contravențiilor atribuite agenților constatatori din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, agentul constatator avea competența și dreptul de a examina cazul dat, dar instanța a constatat că agentul constatator a examinat cazul subiectiv, superficial, tendențios, fiind examinat prin prisma cantității și nu a calității actului dat, iar toate încălcările și abaterile admise de acesta la examinarea cazului dat, denotă o incompetență a agentului constatator cât și necunoașterea de către acesta a prevederilor Codului contravențional al RM și prevederilor Regulamentului circulației rutiere.

Toate aceste abateri admise din partea agentului constatator au dus ca urmare la încălcarea principiului prezumției nevinovăției persoanei și principiului legalității și dreptății, precum și drepturilor fundamentale ale petiționarului cum ar fi dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil.

În temeiul celor expuse și a prevederilor art. 441, 448, 461 și 462 din Codul contravențional al RM, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite contestația depusă de către Buzu Alexandru, asupra procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05609934, din 15 martie 2023, în temeiul art. 238 alin. (2) din Codul contravențional al RM și a deciziei agentului constatator din 15 martie 2023, prin care a fost aplicată sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 18 unități convenționale și 4 puncte de penalizare.

Se încetează procesul contravențional nr. MAI05609934, din 15 martie 2023 întocmit de agentul constatator al Inspectoratului de Poliție Orhei din 15 martie 2023, în privința lui Buzu

Alexandru, în temeiul art. 238 alin. (2) din Codul contravențional al RM, din lipsa faptei contravenției.

Hotărârea este definitivă, însă cu drept de recurs la Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 (cincisprezece) zile, prin intermediul Judecătoriei Orhei (sediul Central).

Președintele ședinței, judecător /semnătura/ Ecaterina Buzu

Copia corespunde originalului, judecătorul Ecaterina Buzu